

ART PEDAGOGIKASI IMKONIYATLARI ASOSIDA PEDAGOG IJODKORLIGINI RIVOJLANTIRISH

Komilova Xurshida Toxirovna

Andijon davlat pedagogika instituti

“Boshlang’ich ta’lim” kafedrası, P.f.b.f.d professor.

To’lanova Muslima Rustamjon qizi

Pedagogika fakulteti Boshlang’ich ta’lim yo’nalishi talabasi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.20068217>

Annotatsiya: Ushbu maqolada art pedagogikasi imkoniyatlari asosida pedagog ijodkorligini rivojlantirish masalasi yoritilgan. Art pedagogikasi ta’lim jarayonida san’at vositalaridan foydalanish orqali o’qituvchining ijodiy fikrlashini, innovatsion yondashuvini va kasbiy mahoratini rivojlantirishga xizmat qilishi tahlil qilingan. Shuningdek, ijodkor pedagogni shakllantirishda drammatizatsiya, vizual san’at, musiqa va interaktiv metodlarning ahamiyati ko’rsatib berilgan.

Kalit so’zlar: art pedagogika, pedagog ijodkorligi, ijodiy fikrlash, innovatsion ta’lim, san’at vositalari, pedagogik texnologiyalar, kreativlik.

Аннотация

В данной статье рассматривается развитие педагогического творчества на основе возможностей арт-педагогике. Анализируется роль арт-педагогике в развитии творческого мышления, инновационного подхода и профессионального мастерства педагога через использование средств искусства в образовательном процессе. Также раскрывается значение драматизации, визуального искусства, музыки и интерактивных методов в формировании творческого педагога.

Ключевые слова: арт-педагогика, педагогическое творчество, творческое мышление, инновационное образование, средства искусства, педагогические технологии, креативность.

Annotation

This article explores the development of teacher creativity based on the possibilities of art pedagogy. It analyzes the role of art pedagogy in enhancing teachers’ creative thinking, innovative approaches, and professional skills through the use of artistic tools in the educational process. The importance of dramatization, visual arts, music, and interactive methods in forming a creative teacher is also highlighted.

Keywords: art pedagogy, teacher creativity, creative thinking, innovative education, art tools, pedagogical technologies, creativity.

Zamonaviy ta’lim tizimida o’qituvchining ijodkorligi eng muhim sifatlardan biri hisoblanadi. Chunki ijodkor pedagog dars jarayonini qiziqarli, samarali va innovatsion tarzda tashkil eta oladi. Shu jihatdan art pedagogikasi — ya’ni san’at vositalari orqali ta’lim berish usullari — o’qituvchining ijodiy salohiyatini rivojlantirishda muhim o’rin tutadi.

Art pedagogikasi musiqa, tasviriy san’at, teatr, drama, badiiy ijod va boshqa san’at turlarini ta’lim jarayoniga integratsiya qilish orqali o’quvchilarda ham, pedagoglarda ham ijodiy fikrlashni rivojlantiradi.

Art pedagogikasi tushunchasi

Art pedagogikasi — bu ta’lim jarayonida san’at vositalaridan foydalanish orqali o’quvchilarning ijodiy fikrlashini, emotsional rivojlanishini va estetik didini shakllantirishga qaratilgan pedagogik yo’nalishdir.

U nafaqat o’quvchilarga, balki o’qituvchilarga ham ijodiy yondashuvni kuchaytiradi.

Pedagog ijodkorligini rivojlantirishda art pedagogikasining imkoniyatlari

1. Ijodiy fikrlashni rivojlantirish

Art pedagogikasi o’qituvchini standart yondashuvdan chiqib, yangicha metodlarni qo’llashga undaydi. Masalan, darsni sahnalashtirish, rasm va musiqadan foydalanish ijodiy fikrlashni kuchaytiradi.

2. Emotsional-intellektual rivojlanish

San’at vositalari pedagogning his-tuyg’ularini boyitadi, bu esa dars jarayonini yanada jonli va ta’sirli qiladi.

3. Innovatsion metodlarni qo’llash

Art pedagogikasi interaktiv metodlar, rolli o’yinlar, dramatisatsiya va vizual texnologiyalarni qo’llash imkonini beradi.

4. Motivatsiyani oshirish

Ijodkor pedagog o’z darslariga qiziqarli elementlar qo’shadi, bu esa o’quvchilarning ham, o’qituvchining ham motivatsiyasini oshiradi.

5. Shaxsiy rivojlanish

San’at bilan ishlash pedagogning estetik didini, madaniy saviyasini va kasbiy mahoratini oshiradi.

Art pedagogikasi asosida qo’llaniladigan usullar

Drama va rolli o’yinlar

Tasviriy san’atdan foydalanish (rasm, plakat, infografika)

Musiqiy yondashuvlar

Kreativ yozma topshiriqlar

Vizual va multimedia materiallar

Interaktiv guruh ishlari

Zamonaviy ta’lim tizimida asosiy muammolardan biri — pedagoglarning ijodkorlik darajasi yetarlicha yuqori emasligi va art pedagogikasi imkoniyatlaridan to’liq foydalanilmayotganidir. Ko’plab o’qituvchilar dars jarayonida an’anaviy usullarga tayanib qolmoqda, natijada darslar bir xillashib, o’quvchilarning qiziqishi pasayishi mumkin. Shuningdek, san’at vositalarini ta’lim jarayoniga integratsiya qilish ko’nikmasi ham hamma pedagoglarda yetarli darajada shakllanmagan.

Muammoning asosiy sabablari

1. Metodik tayyorgarlikning yetarli emasligi

Ko’plab pedagoglar art pedagogika bo’yicha maxsus tayyorgarlikdan o’tmagan. Shu sababli ular san’at vositalarini dars jarayoniga qanday qo’llashni to’liq bilmaydi.

2. An’anaviy ta’limga bog’liqlik

Ta’lim tizimida uzoq yillar davomida an’anaviy yondashuv ustun bo’lib kelgan. Bu esa ijodiy va innovatsion usullarga o’tishni sekinlashtiradi.

3. Texnik va resurs yetishmasligi

Vizual materiallar, multimedia vositalari, interaktiv texnologiyalar yetarli bo’lmagan joylarda art pedagogikani qo’llash qiyinlashadi.

4. Vaqt yetishmasligi

Dars jarayonini tayyorlash va ijodiy metodlarni ishlab chiqish ko‘proq vaqt talab qiladi. Pedagoglarning ish yuklamasi esa bunga to‘liq imkon bermaydi.

5. Motivatsiya va rag‘batning pastligi

Ba‘zi hollarda pedagoglarning ijodiy yondashuvini rivojlantirish uchun yetarli rag‘bat va qo‘llab-quvvatlash bo‘lmaydi.

6. Metodik qo‘llanmalar yetishmasligi

Art pedagogika bo‘yicha amaliy qo‘llanmalar va aniq ishlanmalar kamligi ham muhim muammo hisoblanadi.

Xulosa

Art pedagogikasi zamonaviy ta‘lim tizimida pedagog ijodkorligini rivojlantirishning samarali vositasi hisoblanadi. U o‘qituvchining ijodiy salohiyatini oshiradi, dars jarayonini qiziqarli va samarali qiladi hamda ta‘lim sifatini yaxshilaydi. Shu sababli art pedagogik yondashuvlarni keng joriy etish ta‘lim taraqqiyoti uchun muhim ahamiyatga ega.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. Pedagogika nazariyasi va tarixi. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2020.
2. Bespalova V.A.. Art pedagogika asoslari. – Moskva, 2017.
3. Slastenin V.A.. Pedagogika. – Moskva: Akademiya, 2016.
4. UNESCO. Creativity in Education Reports.
5. O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta‘lim tizimi pedagogik innovatsiyalar bo‘yicha o‘quv qo‘llanmalar. – Toshkent, 2021.
6. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar. – Toshkent: O‘qituvchi, 2019.